

Svar på skriftligt spörsmål SSS 68/2019 rd

Svar på skriftligt spörsmål om undervisning i teckenspråk som annat modersmål

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 68/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Merja Mäkisalo-Ropponen /sd:

Hur avser regeringen trygga undervisningen i teckenspråk för de hörande barn vars föräldrar använder teckenspråk som modersmål?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Med tanke på utveckling av för- och grundskoleundervisningen utredde undervisnings- och kulturministeriet och Finlands Dövas Förbund rf under vårvintern 2016 antalet barn och unga som använder teckenspråk. I utredningsarbetet deltog även Viittovat Perheet ry, Finlandssvenska Teckenspråkiga rf, Hörselskadade Barns Föräldraförbund rf, Kuurojen Vanhempien Kuulevien Lasten Yhdistys ry och Jyväskylän universitets center för teckenspråk, forskardoktor Laura Kanto. Undervisnings- och kulturministeriet skickade ut en elektronisk enkätblankett till anordnare av för- och grundskoleundervisning. Enkätformuläret fanns i en finsk- och en svenskspråkig version. Organisationerna delade i sina egna kanaler och på sociala medier en länk till en öppen webbenkät riktad till familjer som använder teckenspråk. Enkäten för familjer kunde besvaras på finska eller svenska, och alla frågor hade också översatts till finskt och finlandssvenskt teckenspråk. Antalet svar blev mycket lågt. Å andra sidan är det uppenbart att alla inte vill identifiera sig. Utifrån undervisnings- och kulturministeriets och Finlands Dövas Förbund uppskattades antalet CODA-barn grovt till 500–600.

Romani, teckenspråk eller annat språk som är elevens modersmål kan undervisas i stället för finska, svenska eller samiska eller vid sidan av dessa språk, varvid två olika språk kan undervisas under de timmar som reserverats för modersmålsundervisning (RP 86/1997 rd). Teckenspråk kan undervisas som enda modersmål eller så kan de timmar som reserverats för modersmålsundervisning delvis användas för undervisning av teckenspråk vid sidan av elevens andra modersmål (RP 86/1997 rd). Exempelvis konstateras i 8 § i statsrådets förordning om riksomfattande mål för utbildningen enligt lagen om grundläggande utbildning och om timfördelning i den grundläggande utbildningen (422/2012) att undervisningen i teckenspråk ges under de timmar som reserverats för modersmål och litteratur samt andra språk.

På grund av tidpunkten för utformningen av lagen om grundläggande utbildning omfattas teckenspråket inte av statsstöd, eftersom det antogs att teckenspråk skulle användas och behövas

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 68/2019 rd

endast i skolor för hörselskadade, vars finansiering ordnas på annat sätt. Teckenspråket beaktas inte heller i 45 § i lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet, där bland annat romani och samiska beaktas.

Lagen om finansiering av undervisnings- och kulturverksamhet (1705/2009) innehåller i sin nuvarande form inte befogenheter för tillämpning av undervisnings- och kulturministeriets förordning (1777/2009) för teckenspråkets del (grunderna för statsunderstöd som beviljas för kompletterande undervisning i den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen för elever med främmande språk, samiska och romani som modersmål). Stöd för ordnande av undervisning för teckenspråkiga och CODA-elever kan beaktas i det skede när finansieringslagen görs mer heltäckande. Fram till det stöds anordnandet av undervisning genom informationsstyrning av undervisnings- och kulturministeriet och Utbildningsstyrelsen.

Enligt regeringsprogrammet ska man också under regeringsperioden utreda behoven av uppdatering av lagstiftningen kring småbarnspedagogik och grundläggande utbildning i enlighet med teckenspråkslagen och FN:s handikappkonvention.

Helsingfors 2.9.2019

Undervisningsminister Li Andersson